

บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษาnonระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

The Roles of School Management in Digital Era for Administrators District
Centers of The Non-Formal and Informal Education Under
The Amnat Charoen Province Office of Non-Formal and Informal
Education

สมหญิง ไทรสาย¹, สุรางคณา มัณยานนท์², สมหมาย สร้อยนาคพงษ์³
¹Supawee Sritho², Surangkana Manyanon², Sommai Sroinakpong³
¹⁻³มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
¹⁻³Ratchathani University, Thailand
¹E-Mail : saisaisomying@gmail.com

Received : December 14, 2023; Revised : June 13, 2025; Accepted : June 20, 2025

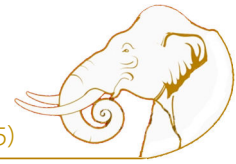
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 103 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 94.17 และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ และศึกษานิเทศก์ ที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ รองลงมา คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารควรใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร ผ่านเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างคอมพิวเตอร์ ทั้งแบบตั้งโต๊ะ และแบบพกพา รวมถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือการทำงาน 3) ด้านความ

เป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครู และบุคลากรเข้ารับการอบรม หลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบ การประเมินแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาระบบงานที่มีความซับซ้อน ลดความคลาดเคลื่อน และลดระยะเวลาการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานขององค์กรยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทักษะความเข้าใจและใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย

คำสำคัญ: บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร; ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ; บุคลากรทางการศึกษา

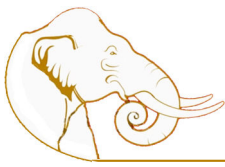
Abstract

This research aims to (1) study the roles of school administration in the digital era of school administrators and (2) explore the approaches to developing school administration in the digital era of school administrators. The sample group consisted of teachers and educational personnel working in the Non-Formal and Informal Education Centers under the jurisdiction of the Non-Formal and Informal Education Provincial Office, Amnat Charoen Province, totaling 103 participants. A total of 97 participants responded to the questionnaire, accounting for 94.17 per cent. The interview participants included the Director of the Non-Formal and Informal Education Provincial Office, Amnat Charoen Province; the directors of Non-Formal and Informal Education Centers at the district level; and supervisors working under the Non-Formal and Informal Education Provincial Office, Amnat Charoen Province.

The findings were as follows:

1. The school management roles of administrators in the digital era were high, ranking excellence of professional practice, digital citizenship, leadership with vision, and systematic work improvement. The aspect with the lowest mean score was building a learning culture in the digital era.

2. Important guidelines on development of school management roles of administrators were 1) In the aspect of leadership with vision, the guideline on the development of school management in digital era, administrators should use internet medias for communication, by using modern technology such as computers, both desk and portable computers, and mobile phones like smart phones; 2) In the aspect of building learning culture in digital era, administrators should inspire all school personnel, individually, to be able to apply information and communication technology to create innovations for learning management or work; 3) In the aspect of excellence of professional practice, administrators should promote and support teachers and personnel to join training

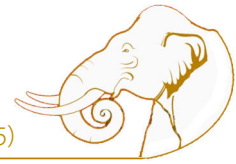
related to digital technology; 4) In the aspect of systematic work improvement, administrators should redesign evaluation systems by using technology to reduce redundancies, errors, and time in order to realize organizational efficiency in digital era; and 5) In the aspect of digital citizenship, administrators should be good models of digital skills, knowledge, uses of digital technology appropriately and profitably for stability and safety.

Keywords: School Management roles in Digital Era of administrators; District Center of Non-Formal and Informal Education; educational personnel

บทนำ

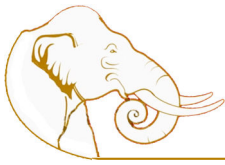
การบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ หรือแนวทางการบริหารจัดการ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559: ออนไลน์) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอต่อการใช้งาน โดยเฉพาะผู้บริหารในโครงการพระราชูฐของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้บริหารจะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการบริหาร และจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในชุมชนแล้ว ยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง ทั้งนี้ International Society for Technology in Education (2009: 1-2) ได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital-Age learning culture) ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Excellence in professional practice) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systemic improvement) และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital citizenship) ทั้งนี้ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561: 5-6) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จะต้องมึลักษณะของการเป็นผู้นำที่สามารถเชื่อมโยง และนำเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร รวมถึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง Donna (2013: 1) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาในอดีต ภายในสถานศึกษา จะมีครู และตำราเรียนเป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน ในขณะที่การสอนครูจะเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้วยการบอกกล่าวจากครู หรือความรู้จากการเปิดตำราที่มีข้อจำกัดการใช้งาน ทั้งในด้านเวลา และสถานที่ ความแตกต่างกันของข้อจำกัดดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่แตกต่างกัน มีทักษะที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพที่ควรจะเป็นได้ ในด้านของครู ที่มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน แต่ขาดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนขาดเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวก

สำหรับการปฏิบัติงานนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ขาดฐานข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนการสอน นอกจากนี้ ด้านของการบริหารจัดการ ผู้บริหารขาดข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำที่จะใช้ สนับสนุนการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันมีเทคโนโลยี เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงความรู้ที่ไม่จำกัด ข้อมูลมหาศาลเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถเชื่อมต่อกับบุคคลอื่น ทั่วโลกได้ง่ายและรวดเร็ว สถานศึกษาในปัจจุบันควรเป็นมากกว่า แหล่งที่มีแต่ตำราและข้อมูล แต่ควรที่จะต้องเป็นศูนย์การเรียนรู้รอบด้านที่บ่มเพาะ สสำรวจ และประดิษฐ์ คิดค้น เพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ทั้งจากการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาด้าน การใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พบปัญหาหลายประการ อาทิเช่น สถานศึกษาขาดแคลนวัสดุ ครุภัณฑ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่เพียงพอ ขาด แคลนบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ผู้บริหารขาดความรู้ความ เข้าใจในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (อมรรัตน์ จินดา และ เอกนถุน บางท่าไม้, 2559: 396)

การบริหารจัดการสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (กศน.อำเภอ) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ (สำนักงาน กศน.จังหวัดอำนาจเจริญ) เป็นองค์การหลักในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ภายใต้สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มี ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอเมือง อำนาจเจริญ กศน.อำเภอชานุมาน กศน.อำเภอปทุมราชวงศา กศน.อำเภอพนา กศน.อำเภอเสนางคนิคม กศน.อำเภอหัวตะพาน และกศน.อำเภอลืออำนาจ ซึ่งจากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) โดยผลจากการวิเคราะห์จุดด้อย (Weakness) ด้านคุณภาพทางการศึกษา พบว่า บุคลากรในสังกัด บางส่วน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับในการใช้เทคโนโลยี และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ปีการศึกษาที่ 2/2563 และ 1/2564 ระดับประถมศึกษา พบว่า การทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ส่วนการ ทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า มีกลุ่มสาระที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ จำนวน 4 กลุ่มสาระ ประกอบด้วย กลุ่มการประกอบอาชีพ กลุ่มพัฒนาสังคม กลุ่มความรู้พื้นฐาน และกลุ่ม ทักษะการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศอยู่ที่ 23.29 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การ ทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และการทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ระดับประเทศ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และการทดสอบ (N-NET) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ควรร่วมกับสถานศึกษาในสังกัด ทั้ง 7 แห่ง ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา (การยกระดับผลสัมฤทธิ์การศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน) โดยการตรวจสอบ/วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง ทั้งรายกลุ่มสาระและรายสาระร่วมกัน และได้จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อน เพื่อพัฒนาจุดแข็งรายสาระ พร้อมบันทึกข้อตกลงกับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อกำหนดเป้าหมาย การยกระดับค่าเฉลี่ย N-NET เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เทียบกับของปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งจัดกิจกรรมทิวเข้มเติมเต็มความรู้ก่อนสอบ N-NET เพื่อยกระดับคุณภาพ

การศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ, 2564: 7-11) จากปัญหาดังกล่าว ผู้บริหาร จึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการศึกษา เปลี่ยนโฉมสถานศึกษาให้เป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สมกับเป็นผู้บริหารยุคดิจิทัล และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้วางแผน กำหนดนโยบาย หรือหาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

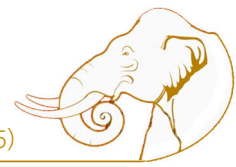
1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอเมืองอำนาจเจริญ กศน.อำเภอชานุมาน กศน.อำเภอปทุมราชวงศา กศน.อำเภอพนา กศน.อำเภอเสนางคนิคม กศน.อำเภอหัวตะพาน และ กศน.อำเภอลืออำนาจ มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 139 คน จำแนกเป็นครูผู้สอน จำนวน 127 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 12 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน จำแนกเป็นครูผู้สอน จำนวน 94 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 7 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ

รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้กรอบแนวคิดของ International Society for Technology in Education (2009: 1-2) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 3) ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และ 5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

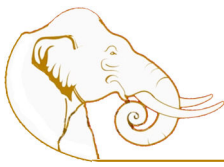
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม เรื่อง บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .50- .78 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

3.2 แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ ลักษณะแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบชนิดกึ่งโครงสร้าง ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

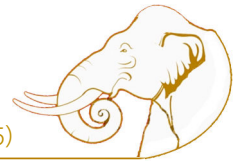
ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล
 ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริม
 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้าน

บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ ที่
1. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	4.05	.33	มาก	3
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.24	.17	ปานกลาง	5
3. ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	4.16	.25	มาก	1
4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.02	.32	มาก	4
5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.10	.31	มาก	2
รวม	3.91	.14	มาก	

1. บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 2) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 3) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังตารางที่ 1

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารควรใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร ผ่านเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างคอมพิวเตอร์ ทั้งแบบตั้งโต๊ะและแบบพกพา รวมถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หรือการทำงาน 3) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการประเมินแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาระบบงานที่มีความซับซ้อน ลดความคลาดเคลื่อนและลดระยะเวลาการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานขององค์การยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย

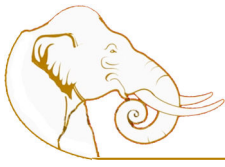

อภิปรายผลการวิจัย

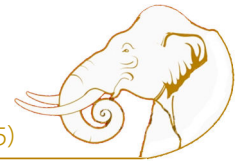
อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. บทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 2) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 3) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสามารถบริหารจัดการในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีพร้อมขับเคลื่อนการใช้องค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้ดำรงอยู่ และแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสามารถจัดสรรเวลา ทรัพยากร และการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความมั่นใจของการเติบโตทางเทคโนโลยีอย่างมืออาชีพ มีความต่อเนื่อง รวดเร็ว และเกิดการบูรณาการอำนวยความสะดวก และมีส่วนร่วมในสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้น การจัดการอบรม และการสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตลอดจนบุคลากร ในการเรียนรู้และ การใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมและสร้างรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้อุปกรณ์การสื่อสารต่าง ๆ ในยุคดิจิทัล รวมทั้งมีการส่งเสริม กำกับ ติดตามการวิจัยทางการศึกษา และแนวโน้มที่ทันสมัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการประเมินเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ International Society for Technology in Education (2009: 1-2) ที่ได้เสนอไว้ว่า การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563: 158) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ อภิปรายแนวทางการพัฒนาเป็นรายด้าน ดังนี้ **ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์** ผู้บริหารควรใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร ผ่านเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างคอมพิวเตอร์ ทั้งแบบตั้งโต๊ะและแบบพกพา รวมถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน ดังนั้น ผู้บริหาร ควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อและ

เทคโนโลยีต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ วิดีโอ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต สามารถที่จะโต้ตอบ ไม่ว่าจะโดยการเขียน การพิมพ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเนื้อหาสาระที่มีความซับซ้อนอันหลากหลาย โดยเฉพาะข้อมูล ข่าวสาร สื่อที่ส่งผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์ (ฉัตรพงศ์ ชูแสงนิล, 2564: ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทินกร เผ่ากันทะ และ กัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์ (2565: 41-45) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า เป้าหมายการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจน โดยมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กร และกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกัน แล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จุดหมายปลายทางต้องชัดเจน ทำท่าย มีพลังและมีความเป็นไปได้ **ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล** ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กรจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ (กัญญารัตน์ สุขแสน, 2563: 57) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ วรดิพิงศ์ และคณะ (2561: 1214) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษารูปแบบดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการใช้งานดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความต้องการมาก สถานศึกษาต้องนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการมีคลังสื่อดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้ในทุกที่ทุกเวลา ควรส่งเสริมบุคลากร ครู และนักเรียนให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล เทคโนโลยีในระดับที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำในการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีแบบมีวินัยและมีการวางแผนระบบการสอนการเรียนรู้ อาทิเช่น ให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีการติดต่อสื่อสารกันทางออนไลน์ ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ทางออนไลน์ได้ ให้มีการกำหนดไว้ในคู่มือการสอนของครูที่จะช่วยให้ครูกำหนดกิจกรรมข้างต้นให้แก่ผู้เรียนทำกิจกรรมได้ **ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ** ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ หรือการผลิตภาพและความชำนาญเชิงวิชาชีพ โดยการส่งเสริม สนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของครูและเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเป็นประจำ ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานข้อมูลในระบบบริหารจัดการเพื่อเข้าถึงข้อมูลบุคคลของครูบุคลากรในสถานศึกษา และนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุมาศ จันทร์ศรี (2562: 226) ที่ได้วิจัยเรื่อง โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา: การวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนกระบวนการคิดริเริ่ม กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มอบหมายงานอย่างชัดเจน สร้างบรรยากาศการทำงาน มีความไวใจอบอุ่น กระตือรือร้นและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับทีมงานในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการเข้าร่วมอบรมประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากร **ด้านการปรับปรุง**

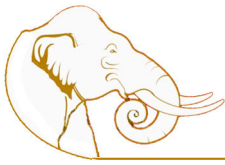
อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการประเมินแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาระบบงานที่มีความซับซ้อน ลดความคลาดเคลื่อน และลดระยะเวลาการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานขององค์การยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหาร ควรเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา มีแนวทางโดยวางแผนกำหนดนโยบายให้บุคลากรต้องได้รับการอบรม เข้าร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการสนับสนุนให้เกิดความตระหนักในหลักจริยธรรมเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมสังคมดิจิทัล ในการใช้สื่อที่เหมาะสม และชื่นชมยกย่องผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน (ออระญา ปะภาวะเต และ บุญชม ศรีสะอาด, 2564: 199) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชรินทร์ ศรีส่อง และ ชยากานต์ เรืองสุวรรณ (2564: 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ ผู้เรียนต้องสามารถเรียนรู้หาคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยการนำความรู้มาแลกเปลี่ยนอยู่เสมอ มีเหตุผลและควรฝึกคิดวิเคราะห์ในการใช้งานเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยวิธีการที่หลากหลาย ครูต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อ ความเปลี่ยนแปลง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ นำความรู้ที่ตนเองพัฒนามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูตามกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสรรค์นวัตกรรมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคำนึงถึงกฎหมาย คุณธรรม และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี และบุคลากรทางการศึกษาควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีมให้เกิดภาวะผู้นำของผู้เรียนและให้เกิดความชำนาญจนเป็นทักษะสามารถนำไปต่อยอดให้เกิดเป็นอาชีพได้ และ **ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล** ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทักษะความเข้าใจและเทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน เพื่อความมั่นคงและปลอดภัย ดังนั้น ผู้บริหาร ควรมีความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในโลกไซเบอร์ รู้วิธีป้องกันตนเองจากความเสียหายต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ และจริยธรรมที่สำคัญในยุคดิจิทัล และใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับตนเอง ชุมชน ประเทศ และพลเมืองบนโลก ได้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562: ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณีภูษณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564: 58) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรปรับตัวรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีในการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้บุคลากรและผู้เรียนเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ รุ่นใหม่ ให้เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ สูงขึ้น

1.2 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ นำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารของตนเอง หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร

สถานศึกษา เพื่อเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้เป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ นำแนวทางการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของตนเอง และพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรตนเองให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ก้าวทันการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามผู้บริหารต้องตระหนัก และให้ความสำคัญในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในแต่ละประเด็น ดังนี้

2.1 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีการติดตามข้อมูลข่าวสารออนไลน์ที่เป็นประโยชน์กับตัวเองและสถานศึกษาให้ทันเวลา ทั้งมีการตอบสนองงานที่รวดเร็ว และมีเครือข่ายงานที่หลากหลาย และควรมีการปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยตลอดเวลา และสามารถถ่ายทอดให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษาอยู่เสมอ

2.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เกิดนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ และควรมีนโยบายให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.3 ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของครู และบุคลากรในสถานศึกษาและควรมุ่งมั่นพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู

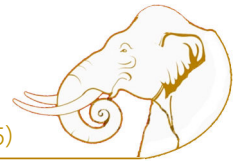
2.4 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรมีการค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมของครู และบุคลากรทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และควรมีสนับสนุนการพัฒนาระบบการประเมิน โดยการใช้เทคโนโลยีการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่

2.5 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครู บุคลากรและนักเรียน ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีและได้ตรงกับความต้องการ และควรมีสนับสนุนและดำเนินการให้มีการจัดทำ และเผยแพร่ข้อมูลประเด็นสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ของครู และบุคลากรอย่างถูกกฎหมาย และจริยธรรม

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

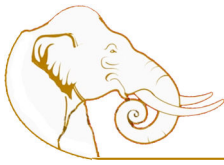
3.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

3.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิ คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ฉัตรพงศ์ ชูแสงนิล. (2564). การใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2565. จาก <https://www.scimath.org/article-technology/item/11534-2020-05-01-03-32-41>
- ชนินทร์ ศรีส่อง และ ชยากานต์ เรืองสุวรรณ. (2564) แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร, 18(80): 55-67.
- ณัฐธัญญา พรปทุมชัยกิจ. อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ. พงษ์ศักดิ์ ทองพินชิ่ง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(2): 50-64.
- ทินกร เผ่ากันทะ และ กัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์ (2565). แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสาร สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4(2): 37-45.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์, 7(2): 150-166.
- ภานุมาศ จันทรศรี. (2562). “โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทาง การศึกษา: การวิจัยแบบผสมผสานวิธี”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). ทักษะดิจิทัล ก้าวสู่ พลเมืองในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2566. จาก https://www.ops.go.th/th/content_page/item/1355-goto-citizens21st
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ. (2564). สรุปผลการ ดำเนินงานประจำปีงบประมาณปี พ.ศ. 2564 สำนักงาน กศน. จังหวัดอำนาจเจริญ. สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ วรดิพิงศ์. ปณิตา วรณพิรุณ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2561). การศึกษารูปแบบดิจิทัลเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัย ศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ), 11(2): 1200-1215.
- อมรรัตน์ จินดา และ เอกนถุน บางท่าไม้. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ), 9(1): 395-407.

- อรรถภา ปะภาวะเต และ บุญชม ศรีสะอาด. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4): 191-200.
- Donna M. F. (2013). The 21st century principal: A correlational study of technology leadership and technology integration in TEXAS K-12 Schools. Texas A & M University Commerce.
- International Society for Technology in Education. (2009). *National Educational Technology Standard for Administrators*. International Society for Technology Education.
- Krejcie. R. V.. & Morgan. D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.